

Innhold

FORORD	9
INNLEDNING	11
KAPITTEL 1 LÆREPLANER SOM FENOMEN – EN INTRODUKSJON	15
Hva er en læreplan?	15
Læreplaner som tekster og prosesser	18
To læreplanmodeller	20
Læreplaners funksjon	25
Formulerings- og realiseringsarenaen til læreplaner	28
Læreplaner i et didaktisk perspektiv	29
Læreplaners kunnskapssyn	30
Læreplantyper	32
Den skjulte læreplanen	36
Null-læreplanen	38
Forhandlede læreplaner	39
Oppsummering	41
For deg som vil lese mer	43
KAPITTEL 2 DAGENS AKTUELLE LÆREPLANSITUASJON	47
Ulike deler av det norske læreplanverket, hva er hva?	47
Opplæringsloven	48
Forskrift til opplæringsloven	50
Overordnet del	52
Læreplaner for fag	55

Den innledende delen i læreplaner for fag som heter «Om faget»	58
Fagets relevans og sentrale verdier	59
Kjerneelementer	61
Tverrfaglige temaer	63
Grunnleggende ferdigheter	68
Kompetansemål	70
Underveis- og standpunktvurdering i læreplaner for fag	75
Vurderingsordning og timetall i fag	77
Læreplanene fra 2020 på realiseringsarenaen	78
Oppsummering	79
For deg som vil lese mer	82
KAPITTEL 3 LÆREPLANER FOR ULIKE MÅLGRUPPER	
OG SEKUNDÆRE LÆREPLANBINDINGER	85
Læreplaner knyttet til en målgruppe	85
Læreplaner for Kunnskapsløftet 2020 samisk (LK20S)	88
Samisk innhold i nasjonale læreplanene	91
Sekundære læreplanbindinger	92
Oppsummering	99
For deg som vil lese mer	101
KAPITTEL 4 LÆREPLANUTVIKLING	105
Framgangsmåter for å utvikle nye læreplaner	105
Grunner til å utvikle nye læreplaner	107
Hvordan starter arbeidet med en ny skolereform?	110
Selve læreplanutviklingen	115
Saksdokumenter og begreper i en læreplanutviklingsprosess	120
Arbeidsfordelingen mellom Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet	121
Læreplanene er vedtatt, hva så?	123
Oppsummering	126
For deg som vil lese mer	128

KAPITTEL 5 HISTORISKE LÆREPLANER	131
Titler på læreplaner har endret seg	131
En unik læreplanordning i Norge	134
Pedagogiske ideer og innhold i skolefag fra 1800-tallet til midten av 1900-tallet	135
Normalplanene fra 1939	138
På vei mot en niårig skole for alle	144
Mot en stadig mer felles skole fra 1970-tallet	146
Mønsterplan for grunnskolen av 1987 (M87)	149
Et skifte av fokus på 1990-tallet?	153
Reform 1994 (R94) i videregående opplæring	156
Læreplanverket for den tiårige grunnskolen (L97)	157
Reformen Kunnskapsløftet i 2006	166
Kunnskapsløftets begrunnelser og overordnede grep	169
Læreplaner for fag i LK06	173
Analyser og evalueringer av LK06 og veien videre	174
Skjer det noe mellom de store skolereformene?	176
Oppsummering	180
For deg som vil lese mer	182
 KAPITTEL 6 LÆREPLANFORSKNING	 185
Læreplaner i et forskningsperspektiv	185
Formålene med læreplanforskning	189
Eget ståsted og læreplanspørsmål som innganger	191
Curriculumtradisjonen og didaktikktradisjonen	195
Utvalgte historiske forløpere	199
1: John Dewey (1859–1952): Hvilke innhold møter barnet i skolen?	201
2: Franklin Bobbit (1876–1956): Hva har samfunnet bruk for?	202
3: Ralph W. Tyler (1902–1994): Hvordan nærme seg skolens innhold på en systematisk måte?	203
4: Hilda Taba (1902–1967): læreren som viktig kilde til å utvikle skolens innhold	205
5: Hannah Arendt (1906–1975): utdanningens ansvar	206

6: Joseph J. Schwab (1909–1988): Hvordan få til en helhetlig inngang til skolens innhold?	207
7: John Goodlad (1920–2014): tre læreplanområder og fem læreplannivåer	208
8: Lawrence Stenhouse (1926–1982): læreplan som prosess	209
9: Wolfgang Klafki (1927–2016): Hva er et betydningsfullt innhold for elevene?	210
10: Elliot Eisner (1933–2014): eksplisitt og implisitt læreplan og null-læreplanen	211
11: William F. Pinar (1947–): læreplaner som ulike tekster og betydningen av eget ståsted	213
Læreplanforskningen i dag – hvor er den på vei?	214
REFERANSER	221
Dokumenter: offentlige utredninger, stortingsmeldinger, rapporter og læreplaner	235
Norges offentlige utredninger	235
Stortingsmeldinger	236
Rapporter	236
Læreplaner	237
STIKKORDREGISTER	239